

Reform bör flytta banknotan från skattebetalarna

Dagens Industri den 1 december 2009

Under Sveriges ordförandeskap fattas viktiga beslut om EU:s framtida reglering av finansmarknaderna.

Reform arbetet förefaller fokusera på att minska risken för framtida finansiella kriser genom nya regler för kapitaltäckning och tillsyns myndighet på EU-nivå. Men eftersom de reglerande myndigheterna tidigare miss lyckats grovt med riskbedömningarna finns anledning att betvivla att de kommer att lyckas framöver.

En svaghet med de reformförslag som nu diskuteras är att de förlitar sig på att de nya reglerna ska förhindra att finansiella institut blir insolventa.

Det saknas en diskussion om hur EU på ett tidigt stadium ska kunna ingripa mot stora finansiella institut som riskerar att hamna på obestånd, utan att skattebetalarna står för kostnaden.

Olika förslag om hur ett konkursliknande förfarande skulle kunna utformas har förts fram i akademiska kretsar. Även om detaljerna skiljer sig åt finns två huvudteman:

- Bankernas lånade medel bör kunna omvandlas till aktiekapital när konkursrisken är hög.
- En marknadsbaserad bedömning av bankernas insolvensrisk är önskvärd.

En marknadsbedömning av konkursrisken kan baseras på priset på bankernas kreditförsäkringar. Fördelen är att de över vakande myndigheterna inte bara behöver förlita sig på analytiska riskmodeller. Hur sofistikerade dessa modeller än är kommer de alltid att ha problem att fånga bankernas underliggande risknivå.

En annan svaghet i det finansiella systemet är att likviditeten kan försvinna när bankernas inlåning har kortare löptid än deras utlåning. Det är därför utmärkt att nya regleringar av likviditetsreserver, och förhållandet mellan löptiden på bankernas in och utlåning, har diskuteras.

Dock bör man förhålla sig skeptisk till myndigheternas förmåga att genom regler förhindra likviditetskriser. Som komplement till förändrade regler borde därför även en obligatorisk och av marknaden prissatt likviditetsförsäkring övervägas.

Bankregleringen spelar en central roll i det finansiella systemet. Den översyn av regelverket som pågår är nödvändig. För att undvika regelkonkurrens mellan länder är det viktigt att arbetet sker på EU-nivå.

Samtidigt visar den kris vi har upplevt att myndigheterna kan misslyckas med att hantera de marknadsmisslyckanden som präglar de finansiella marknaderna. Att helt förlita sig på myndigheternas förmåga att bedöma och reglera risker är därför en riskabel strategi.

Dess utom kan regler som flyttar kostnaden för kriser från skattebetalarna till ägarna och bankens långivare, uppmuntra ägarna att själva ta ett större ansvar för att undvika ett alltför stort risktagande.

Helena Svaleryd

Jonas Vlachos